

זוהדרק

زوهدريخ ZO HADEREKH

**המחלוקות המתעוררות
בקרב הבורגנות**

3'nv

חילי הכיבוש מגרשים פלסטיני בעת הריסת מבנים בכפר קלקיס
(צילום: סוכנות הידיעות אפא)

הכיבוש על הכוונת

סיעת הציונות הדתית לממשלה הוא הכשרת "ההתיישבות הצעירה", קרי: מאחזים שמקימים מתנחלים כראות עיניהם על אדמות פלסטיניות גנובות.

הכשרת גזול האדמות הפלסטיניות תהיה כלי עיקרי בו תשתמש הממשלה לדחיקת התושבים הפלסטינים מאדמתם. השבוע התריע הארגון עמק שווה על כוונת הממשלה להרחיב באופן משמעותי את סמכויותיה של רשות העתיקות בשטחים הכבושים (ר' עמוד 4). הרשות מתפקדת כזרוע נוספת של הכיבוש, ובאפשרותה להכריז על אדמה פלסטינית כלשהי כ"אתר ארכיאולוגי", ובכך לדחוק את בעליה החוקיים אל מחוץ לה. המנגנונים להכשרת גזול האדמות ילוו כמובן במיליציות החמושות והרצחניות עליהן מפקד בן גביר כבר עתה.

צחנת ריקבון הכיבוש חלחלה לכל שדרות החברה. היא מכה באפס של אזרחי המדינה, אך אלה טרם התארגנו בתנועה דמוקרטית רחבה המתנגדת לממשלה הכהניסטית. הפגנות נקודתיות ואופוזיציה טכנוקרטית המובלת על ידי גנרלים לשעבר לא ירתמו את הרוב הגדול בחברה, הנפגע מממשלת הימין הקיצוני. הציבור המתנגד לממשלה לא ימצא את מנהיגיו בקרב המעמד הבורגני. כמה מנציגי בעלי ההון אמנם יצאו חוצץ נגד מדיניות הממשלה המסתמנת (ר' עמוד 3), אך הם עשו זאת אך ורק מחשש לפגיעה ברווחיהם ובנכסיהם. עד עתה, הם לא פצו פה נוכח זוועות הכיבוש ויוקר המחיה הגואה.

הדרך היחידה להפיל את שלטון הימין הכהניסטי, המאיים על שלומם של מרבית יושבי הארץ, היא מאבק אזרחי ודמוקרטי חוצה מגזרים. על תושבים מכל חלקי החברה לשלב ידיים ולהקים חזית דמוקרטית אנטי-פשיסטית ובה יהודים, ערבים, נשים, להט"בים, חילונים ודתיים, חברי איגודי עובדים וארגוני חברה אזרחית. יש להתחיל במאמץ הדמוקרטי ביום השבעת הממשלה - בהפגנה המתוכננת מול הכנסת בהשתתפות עשרות ארגוני שמאל (ר' עמוד 10).

עשרה שבועות לאחר הבחירות (29.12), תושבע ממשלת הכהניזם, הגזענות והלהט"בופוביה בראשות בנימין נתניהו. תהליך הקמתה התארך מהצפוי, וסיפק חומר רב עבור מהדורות החדשות. אלה סיקרו במקלה את משחק הכיסאות עליו ניצח ראש הממשלה הנכנס. אך חבלי הלידה של הממשלה הבאה עלינו לרעה הם כאין וכאפס לעומת הכאב וההרס שהיא צפויה לזרוע בשטחים הפלסטיניים הכבושים ובגבולות ישראל.

במהלך המו"מ הקואליציוני התכופף נתניהו פעם אחר פעם בפני בן גביר וסמוטריץ'. נציגי הימין הכהניסטי השיבו לו את כתריו, ולכן הוא חב להם. כך, עוד טרם השבעתה, הכשירה הממשלה החדשה בבליץ חקיקה את הכפפת המשטרה ומג"ב לאיתמר בן גביר; את העברת ניהול התוכניות החיצוניות המופרטות של משרד החינוך לאבי מעוז; ואת העברת הסמכות על המנהל האזרחי לבצלאל סמוטריץ'. אין צורך להמתין להקמת הממשלה - מנהיגיה כבר נטלו את החוק לידיהם.

במהלך השבוע האחרון הצהירו בכירי הממשלה הנכנסת על כוונותיהם להעמיק את האפליה כלפי הפלסטינים אזרחי ישראל וכלפי קהילת הלהט"ב. זאת, בחסות טיעוני "חירות" כאלה ואחרים, שנועדו להסתיר את מבושיהם: הם דוגלים במשנה משיחית, השואפת להקים מדינת הלכה יהודית בין הירדן לים. אין לראות בהצהרות שנשמעות מכיוון הממשלה החשוכה דברי סרק. לראייה: אתר "חדשות 12" דיווח השבוע, כי בעלי צימר סירב לארח זוג מהקהילה הלהט"בית. בקרוב תיחשב אפליה זו חוקית.

אך בעוד שכוונות ממשלת הכהניזם לדרדר את הדמוקרטיה הישראלית לשפל המדרגה בהחלט מאיימות, אין בשום פנים ואופן להסיט את המבט ממטרתה המרכזית: חיסולה הסופי של האפשרות להקים מדינה פלסטינית בצד ישראל. גם בנושא זה החלה הממשלה לפעול. חשיפת המו"מ הקואליציוני העלתה כי התנאי הראשון לכניסתה של

מכתבים למערכת

עיניים בישראל: תמונת מצב

לרגל יום זכויות האדם הבינלאומי שצוין ב-10 בדצמבר, פרסם הוועד נגד עינויים את דף המידע השנתי שלו. הדף מספק נתונים עדכניים בנוגע לתלונות שהגישו קורבנות עינויים שחוו יחס אכזרי, בלתי אנושי ומשפיל מצד זרועות הביטחון של המדינה, ובראשן שירות הביטחון הכללי.

התמונה שמשרטט הדף עגומה. הוא מעלה כי עינויים עדיין מתרחשים בישראל כדבר שבשגרה, וכי לא נעשה מספיק על מנת לעצור אותם. במרכזו של דף המידע עומד הנתון המטלטל הבא: מאז שנת 2001 ועד סוף שנה זו הוגשו לממונה על תלונות נחקרים בשב"כ מעל ל-1,400 תלונות על אלימות. למרות זאת, פתחו גופי הפיקוח בשלוש חקירות פליליות בלבד, ואלה לא הובילו ולו להעמדה אחת לדין. יתר התיקים נסגרו לאחר בדיקה מקדמית בלבד, לרבות במקרים בהם נמצאו ראיות חותכות וחד משמעיות לעינויים.

דף המידע מתאר שני תיקים בהם מטפל הצוות המשפטי של הוועד נגד עינויים: המקרה הראשון הוא של עו"ד טארק ברגות, קורבן לשימוש בפרקטיקה הקשה והמסוכנת של מניעת שינה קיצונית. במשך חודש וחצי נחקר ברגות בחקירות ממושכות. הארוכה בהן נמשכה 48 שעות רצופות ללא שינה, ובמהלכה היה ברגות אזור. המקרה השני הוא של א', צעירה פלסטינית שנחקרה באיומים, הושפלה והוטרה מינית במתקני השב"כ - שם נערכה חקירתה באפלה.

כיצד ניתן למנוע עינויים בישראל? דף המידע מונה כמה דרישות הכרחיות לכך: חקיקת חוק ברור ומפורש האוסר על עינויים; החלת חובה של תיעוד קולי וחזותי מלא של חקירות השב"כ; ניהול חקירות הולמות ותקניות של מתלוננים ומתלוננות על עינויים; ושלילוב הערכות פורנויות בהתאם לכללי "פרוטוקול איסטנבול", שזכה בהכרה בינלאומית ככלי מקצועי ומהימן לזיהוי ולתיעוד של מקרי עינויים.

קולם של תומכי הוועד נגד עינויים בישראל וברחבי העולם חשוב וחיוני. הם ממשיכים לומר בקול חד וברור: במדינה דמוקרטית אין מקום לעינויים. מי שמבצע עינויים, מי שמורה עליהם ומי שמאשר אותם, חייב לתת על כך את הדין ולשלם את מלוא המחיר.

התמונה עגומה למדי, אך קיימים גם סימנים לאופטימיות זהירה: לאחרונה הצהיר התובע הראשי של בית הדין הבינלאומי הפלילי בהאג, כארים קאן, על כוונתו לבקר במזרח התיכון במהלך 2023. כזכור, בחודש יוני האחרון פנה הוועד נגד עינויים לבית הדין בהאג בבקשה שיחקור את השימוש השיטתי של מערכת הביטחון הישראלית בעינויים פסיים ונפשיים נגד פלסטינים, שימוש שהוא פשע מלחמה לכל דבר ועניין.

אנו מקווים שמדינת ישראל תשתף פעולה עם חקירת בית הדין, וכי תחל לפעול באופן מידי למיגור העינויים שמבצעים כוחות הביטחון בשם אורחי ישראל. הגיע הזמן לחוקק חוק נגד עינויים, לחקור באופן תקני מתלוננים על עינויים, ולמצות את הדין עם מבצעי העינויים.

עו"ד טל שטיינר, מנכ"לית הוועד נגד עינויים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

לא כל הפנסיונרים זקוקים להשלמת הכנסה

"הפנסיה הממוצעת בצה"ל עמדה בשנת 2021 על 17,819 שקלים בחודש. הקצבה החודשית לפורש לפנסיה בדרגת אלוף הינה 44,514 שקלים לחודש, לתת-אלוף 39,098 שקלים, לאל"מ 28,181 שקלים, לסא"ל 20,168 ולנגד 15,622 שקלים. צה"ל מתחיל להעביר את תשלומי הפנסיה החל מגיל הפרישה משירות הקבע, אשר עמד בשנת 2021 על 44.9 שנים בקרב קצינים ו-50.3 שנים בקרב נגדים. המשתחררים משירות קבע בצבא ממשיכים ברובם לעבוד לאחר לסיום השירות. לפי נתוני צה"ל, יותר מ-75% מגמלאי הקבע בצבא בין הגילאים 42-67 מרוויחים מעבודתם ולמרות זאת ממשיכים לקבל את הפנסיה הצבאית. השכר בדרגת רב-אלוף (קרי, הרמטכ"ל אביב כוכבי) עמד בסוף 2021 על כ-101 אלף שקלים בחודש."

סוניה גווחיסקי, "ישראל היום", 15.14

אמריקה: מדוע יש להחרים את המונדיאל הבא

"עד המונדיאל הבא שיערך בקיץ 2026 בארצות הברית, מיועדים 67 בני אדם להוצאה להורג בארה"ב. הם יילקחו מתאי הנידונים למוות, יקבלו זריקה קטלנית וזו תשים קץ לחייהם. במקרה של כמה מהם, קיים פער של 40 שנה מביצוע הפשע ועד למועד ההוצאה להורג. ארה"ב מפירה זכויות אדם, ורבים בה גאים בעונש המוות. ארה"ב פלשה ללא הצדקה למדינות אחרות והרגה את תושביהן. היא מדינה דתית פונדמנטליסטית, ושוללת מאזרחותיה את הזכות הבסיסית להפלה."

מספר בני האדם הכלואים בארה"ב הוא הגבוה בעולם, ובפער עצום מכל מדינה אחרת - גם מסין ומרוסיה. וכמובן, הכל בשם הדמוקרטיה והחוק. כפי שקורה לרוב במדינות רקובות - העוול הוא חוק. שמונים אלף אסירים מוחזקים בארה"ב בבידוד מוחלט. בקליפורניה הנאורה, הליברלית, קיימים 12 אלף אסירים ששהו בבידוד ארבעים שנה. ארצות הברית של אמריקה איננה מגדלור של חירות, למרות המיתוג העצמי עליו עובד הממשל בנמרצות."

חיים לוינסון, "הארץ", 13.12

אמריקה: הוכרז מצב חירום בשל ארבעים אלף דרי רחוב

"ראש עיריית לוס אנג'לס הטרייה קארן באס הודיעה מיד לאחר השבעתה לתפקיד על מהלכה הראשון - הכרזת מצב חירום בנושא משבר דרי הרחוב בעיר. היא אמרה כי ברחבי העיר שוהים יותר מארבעים אלף דרי רחוב. 'תושבי לוס אנג'לס קראו אותי לדגל בנקודת מפנה בהיסטוריה שלנו', אמרה באס, והסבירה כי בצד משבר מחוסרי הדיור, סובלת העיר ממגפה, מאינפלציה ומעלייה ביוקר המחיה. לדבריה, מספר רב מדי של תושבים חווה קשיים כלכליים, ומשפחות נאלצות להצטופף בדירות קטנות. רבים נאבקים לשלם את חשבונותיהם ולכסות תיקוני רכב. לעתים קרובות, אמרה באס, התושבים נקלעים למשבר שעלול לדרדר אותם להתמכרות כלשהי - ואז הם מאבדים את בתיהם."

"לה מונד"ו"אל פאייס", 13.12

המחלוקת בבורגנות סביב שלטון הימין

העיתונאי מתן חודורוב בכנס שנערך במוזיאון "אנו": לא הרגיע (צילום: ההסתדרות הציונית)

דאגת הבורגנים לדמוקרטיה ולזכויות מייעוטים נוגעת ללב, אך מעלה את התהייה: מדוע לא ניצלו את "כוח השוק" שלהם עד עתה? כל נהיה תמימים: "כוח השוק" נוצל בעבר היטב בידי אותם בעלי הון כדי לייקר מחירים, והם עשו זאת בשיתוף פעולה מופתי עם הממשלות הקודמות.

הכיבוש הוא הפיל שבחדר

חינוי להבהיר: הכרסום בדמוקרטיה הישראלית איננו דאגתם העיקרית של הבורגנים. חששם האמיתי הוא הכרסום ברווחיהם עקב סגירת שוקי הייצוא הישראליים. תרחיש המדיר שינה מעיניהם הוא חרם בינלאומי גלוי (דוגמת זה שמובילה תנועת בי.די.אס.) או סמוי ("אנו מצטערים להודיע על הפסקת רכישת המוצרים שאתם מייצרים...").

איש מנציגי הבורגנות המודאגת אינו מעז להעלות על דל שפתי את המילה "חרם", אך הנושא מעסיק אותם. לראייה - ההסתדרות הציונית ערכה לאחרונה יום עיון תחת הכותרת "הוועידה השנתית להתמודדות עם אתגרי החרמות על מדינת ישראל". הכנס התקיים במוזיאון "אנו" באוניברסיטת תל-אביב, והוקדש בחלקו לאפשרות החרם הכלכלי על ישראל. יו"ר מכון הייצוא, התעשיינית וח"כ לשעבר איילת נחמיאס-ורבין (העבודה), הביעה את חששה נוכח התחזקות תנועת החרם הבינלאומי על מוצרי ההתנחלויות. היא הדגישה כי במהלך כהונתה בכנסת הקפידה לבקר בקביעות באוניברסיטה שהוקמה בהתנחלות אריאל, והזכירה סקר שערך מכון הייצוא ב-2016. ממנו גזרה: "ההיי-טק לא חושש מהחרם, אך התעשיות המסורתיות - כן".

הכלכלן ונשיא האוניברסיטה הפתוחה רייכמן, פרופ' רפי מלניק, שהשתתף גם הוא בכנס, הצהיר כי מצבה הכלכלי של ישראל הוא "חלום של כל הדורות", שכן חברה מאבד-דאבי רוצה לרכוש את חברת הביטוח הישראלית הפניקס. אך העיתונאי מתן חודורוב מחדשות 13 לא הרגיע את משתתפי הכנס: "שלושה-רבעים של הייצוא הישראלי, שרובו טכנולוגיה, מיועד לארה"ב ולמערב אירופה. אלה מקומות בהם תנועת החרם מתעצמת".

בכנס עלו דוגמאות מן העבר הקרוב: תאגיד סודה סטרים העתיק את מפעלו מן ההתנחלות מעלה אדומים לרהט כתוצאה מהמחאות נגד הכיבוש; חברת הגלידה האמריקאית בן אנד ג'ירס הודיעה כי תפסיק למכור את מוצריה בשטחים הכבושים. לא לעולם חוסן - הכיבוש חושף את סתירותיו הפנימיות של הקפיטליזם הישראלי.

אפרים דויד

הבורגנות הישראלית מרוצה מממשלת הימין "מלא-מלא" שתושבע השבוע (28.12). בעלי ההון ברובם מחכים את ידיהם בהנאה נוכח ההבטחות להעמקת הכיבוש, להפרטה, להתרת הרסן של זרועות הכיבוש ולפגיעה בזכויות העובדים. הם יודעים בדיוק כיצד לתרגם את צעדים אלה להון.

עסקי תעשיית הנשק, למשל, מזהים נסיקה ברווחיהם מיד עם פרוץ מבצע צבאי בשטחים הכבושים בגדה או ברצועת עזה. מוצריהם עוברים "מבחני אש" קטלניים ומשתכללים בעקבות הודות ל"שפני הניסוי" הפלסטינים.

אך לא כל הבורגנים מסבירי פנים לממשלת נתניהו-בן גביר כסוחרי הנשק. לעומתם, נקלעו המעסיקים והמשקיעים בתעשיית ההיי-טק המקומית והזרה למצב מורכב. ככל שתקצין ממשלת הימין (הקיצונית מטבעה) את מדיניותה, עלולים שווקים מסוימים להיסגר בפניהם. אין לשכוח כי ענף ההיי טק מעסיק מעל ל-400 אלף עובדים (כ-11% מכלל השכירים בישראל), ותורם 15% מהתמ"ג ו-56% מהייצוא הישראלי.

לפני כשבועיים פורסם "מכתב ההייטקיסטים", עליו חתמו כמאה מעסיקים המכונים "בכירי הענף". אלה קראו לראש הממשלה בנימין נתניהו "לעצור את כדור השלג, לייצב את הספינה, ולשמור על הסטטוס קוו בין כל חלקי החברה הישראלית". לדבריהם, הקריאה נבעה מ"דאגה נוכח ההשלכות ההרסניות [של ההקצנה] על המשק בכלל ולתעשיית ההייטק בפרט".

נדמה שהמשפט החשוב ביותר בזעקת השבר של מעסיקי ההיי-טק הוא: "לשמור על הסטטוס קוו בין כל חלקי החברה הישראלית", או במילים אחרות: "אנו לא רואים כל בעיה בהמשך הכיבוש הנפשע, בניצול העובדים הגוברים (הוא מצוין מבחינתנו) ובאפליה (דוגמת 'חוק הלאום'). כל אלה אינם מפריעים לעסקים, אך כעת הגזמתם".

עוד כתבו: "המשקיעים כבר מחפשים החזרים פיננסיים עבור השקעתם" (בשפה מעמדית: "בעלי ההון מעוניינים להגדיל את רווחיהם ככל האפשר"). עוד הוסיפו כי אותם משקיעים עלומים "חולקים ערכי יסוד משמעותיים עם המדיניות והתעשייה המקומית", וכי צעדי הממשלה העתידיים "עלולים להרחיקם". לבסוף כתבו: "אנו עלולים לראות נהירה של חברות טכנולוגיה בינלאומיות מחוץ לישראל".

ההייטקיסטים אינם לבד

בשבוע שעבר הצטרפו עוד בורגנים ל"מחאת ההייטקיסטים". "גלובס" (21.12) פרסם כי 120 בכירים במגזר העסקי בישראל חתמו על פנייה לממשלה המיועדת, בקריאה לעצור את הפגיעה בדמוקרטיה הישראלית. על העצומה חתמו בין השאר מייסד ויו"ר בית ההשקעות מיטב צבי סטפק, מייסדת ומנכ"לית לשעבר של קבוצת אורמת יהודית ברניצקי, ונשיא ומנכ"ל לשעבר של אלביט מערכות יוסי אקרמן.

"בתקופה האחרונה אנו עדים להעמקת הפגיעה בדמוקרטיה הישראלית. ראינו זאת במתקפה על הרשות השופטת, ובפגיעה בזכויות של אוכלוסיות מוחלשות", נכתב בקריאה שנוסחה במסגרת הפורום "מנהלות ומנהלים לאחריות חברתית", אשר הוקם במאי 2019 באוניברסיטת תל-אביב. מטרתו: "ניצול כוחות השוק של החברים בפורום לשם ההגנה על הדמוקרטיה".

רק שלושה כתבי אישום הוגשו בגין הרג פלסטינים מאז 2017

ארגון יש דין פרסם (21.12) את נתוני אכיפת התלונות נגד חיילים בצבא הכיבוש אשר פגעו בפלסטינים בין השנים 2017-2022. במשך תקופה זו הגיעו לידי הפרקליטות לעניינים מבצעיים 1,260 מקרים. מחלקה זו היא חלק מהפרקליטות הצבאית, והיא זו שמופקדת על טיפול בעבירות חיילים שפגעו בפלסטינים או ברכושם בגדה המערבית וברצועת עזה. מהנתונים עולה כי פחות מאחוז אחד בלבד מהתלונות הובילו להגשת כתב אישום נגד הפוגעים.

עוד עולה מהדו"ח כי 21% בלבד מכלל התלונות הובילו לפתיחת חקירה פלילית, וכי החיילים שהועמדו לדין בעקבות הרג פלסטינים זכו בעונשים מקלים מאוד, אם בכלל. כמו כן מתברר, כי הצבא לא חקר את כל המקרים בהם נהרגו אזרחים פלסטינים. זאת בניגוד למדיניות הרשמית, הקובעת כי יש לחקור כל מקרה הרג שהתרחש מחוץ לנסיבות לחימה.

במהלך התקופה המוזכרת פתח הצבא 248 חקירות פליליות, שהן חמישית מכלל התלונות שהוגשו. מתוכן, רק שלוש חקירות של מקרי הריגת פלסטינים הובילו להגשת כתבי אישום. מיש דין נמסר: "ישראל משתמשת במערכת אכיפת החוק הצבאית כמנגנון טיוח, המכשיר את הפשעים שמבצעים הצבא והחיילים כלפי פלסטינים. למרות מספר גבוה של תלונות על פגיעת חיילים בפלסטינים מדי שנה, רק מיעוט מוביל לפתיחת חקירות פליליות, ומספר זעום שלהן מגיע להגשת כתבי אישום".

עוד הוסיפו: "גם במקרים הנדירים שחיילים מורשעים בעבירות כלפי פלסטינים, בתי המשפט הצבאיים גוזרים עליהם עונשים מקלים מאוד. החקירות והעונשים מעידים על היעדר נכונות מצד מדינת ישראל לפעול באופן ראוי נגד חיילים המבצעים פשעים באוכלוסייה אזרחית".

הממשלה תעמיק את השימוש באתרי מורשת לגזל אדמות

ארגון עמק שווה התריע השבוע (25.12), כי ממשלת הימין הכהניסטי עלולה להחריף את השימוש באתרי חפירה ארכיאולוגיים במטרה לחוק פלסטינים מאדמתם. עמק שווה הוא ארגון הפועל למען זכויות תרבות ומורשת, ולמען שמירה על אתרי העתיקות כנכסים ציבוריים.

"ממשלה חסרת מעצורים כמו זו המסתמנת, עלולה לערוך שינויים שהממשלה היוצאת וקודמותיה לא העזו לחשוב עליהם. היא תעמיק את השימוש במורשת היהודית כדי לעוות את ההיסטוריה של המרחב, ובכך תצדיק את העמקת הנישול, ההתעמרות והפגיעה בזכויות האדם בשטחים", נמסר. לדברי הארגון, העברת רשות העתיקות לידי הכהניסטים היא "הזדמנות להכניס את הרשות לשטחי הגדה המערבית, וזאת כשלב ראשון בסיפוח".

לדברי הארגון, זרועות הכיבוש מרבים לעודד גופים ומוסדות מתנחלים להשתמש באתרים ארכאולוגיים כמכשיר להשתלטות על שטחי פלסטינים ועל שטחים ציבוריים. זאת, תחת אצטלה של "הגנה על המורשת היהודית".

כך, באמצעות שינוי שמות המקומות, באמצעות החפירה בתחומיהם, ובאמצעות פיתוח התיירות בהם, הפכו האתרים הארכיאולוגיים כלי לדחיקה ולהרחקה של התושבים הפלסטינים המקומיים מנופיהם, משדותיהם, ממעיינותיהם ולעיתים אף מבתיהם.

באמצעות האגודה לזכויות האזרח הוגש ערעור בהליך נגד פעילת חד"ש

עו"ד דן יקיר מהאגודה לזכויות האזרח הגיש בשבוע שעבר ערעור בשמה של פעילת חד"ש באוניברסיטת בן גוריון, וטן מאדי, אשר קיבלה נזיפה מבית הדין המשמעתי של האוניברסיטה. הפעילה ננזפה בעקבות הרשעתה בעבירה של "אי-ציות לרשויות הקמפוס". זאת, כי הזכירה את המילה "שהיד" בדברים שנשאה בעצרת לציון יום הנכבה בקמפוס.

עו"ד יקיר מסר: "בערעור חזרנו על הטענות לגבי הפגיעה בחופש הביטוי ולגבי האפקט המצנן שלה על קהילת הסטודנטים בישראל כולה. הרחבנו גם בעניין הפגמים שנפלו בהליך, וצינו כי מדובר בהצטברות יוצאת דופן וחסרת תקדים של פגמים חמורים. ההליך גרם לסטודנטית עינוי דין ועיוות דין, ולפיכך אנו דורשים לבטל אותו מבלי להחזיר אותו לדין מחדש. לטענתנו מדובר באכיפה בררנית, שכן המשתתפים בהפגנת הנגד הימנית, שנערכה מול עצרת הנכבה, הפרו שוב ושוב את התנאים שנקבעו להפגנה. למרות זאת, רק נגד מאדי הוגשה תלונה".

יצוין כי עו"ד יקיר ומנהלת המחלקה לחברה הערבית, עו"ד גריר ניקולא, פנו לראשי האוניברסיטה בדרישה לבטל את ההליך כבר באוקטובר: "טענו אז שעצם הגשת הקובלנה מהווה פגיעה חמורה בחופש הביטוי של הסטודנטית".

עוד טענו: "הגשת קובלנה בשל משפט שנאמר בערבית בהסתמך על הפרשנות הנוטענת של משמעות מילה מסוימת בקרב הציבור היהודי היא אבסורד, ואף לוקה בהטיה תרבותית וגזעית". כן נטען כי "הגשת הקובלנה סותרת את הקביעות של בית המשפט המחוזי בנצרת בערעור המשוורת דארין טאטור, אשר התייחסו לטקסט דומה".

עוד עמדו המשפטים על הפגמים החמורים בהליך שנקט נגד הסטודנטית, ממנה שללו הליך הוגן: נמנע מקהל לנכוח בדיון למרות שלא ניתנה החלטה על קיומו בדלתיים סגורות; נציגת הלשכה המשפטית, שנכחה בדיון והתערבה בו לטובת התביעה ולקחה חלק פעיל בהתייעצות הדיינים; בהכרעת הדין לא צוינו שמות הדיינים; ולהרכב הדיינים צורפה דינית שלא נטלה חלק בדיון, ושמונתה על ידי המזכירה האקדמית, לה אין כל סמכות לקבוע את ההרכב.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

חברי סיעת אנחנו העיר עו"ד אמיר בדראן, שולה קשת ומוריה שלומות בישיבת המועצה (צילום: זו הדרך)

עיריית תל אביב מציגה: תקציב של חוסר שוויון

במקום להתייחס למצוקת הדיור, ולהקל על שכר הדירה של צוותי ההוראה, העירייה רואה לנכון להציע להם 'פירוורים' כמו הנחה במופעי תרבות של העירייה ותוספת לתקציבי הכיבוד בחדרי המורים במוסדות החינוך העירוניים.

עוד הוסיפה קשת: "היחס לצוותי החינוך מראה כי העירייה מסרבת להתייחס לבעיות המהותיות בעיר ברצינות. ניתן לראות זאת בעידוד האגרסיבי של הג'נטריפיקציה בעיר: העירייה הקצתה 35 מיליון שקלים לרכישות, לפינויים ולהפקעות מקרקעין. מיליונים מכספי הציבור יושקעו בפינוי תושבים מבתיים, ללא כל פיצוי.

בהמשך דבריה תקפה קשת את הסעיף בתקציב העירייה המקצה שלושה מיליון שקלים בלבד ל"סעיף התחנה המרכזית": סכום זה אינו מספיק לפינוי האוטובוסים בתחנה, ובוודאי שלא להריסתה. העירייה מדברת 'גבוהה-גבוהה' על ההתמודדות עם משבר האקלים, על הדאגה לביטחון האזרחי של תושבות ותושבי העיר, על כמה שתל אביב-יפו היא עיר מתקדמת. אך האם הגמל לא רואה את דבשתו? המפגע הסביבתי, החברתי והתחבורתי החמור בארץ, אם לא בעולם, נמצא כאן בעיר! המוקד המרכזי ביותר לפשיעה, לסחר בסמים ולסחר בנשים שוכן בדרום תל אביב."

תוכנית העירייה למחיקת תושבי יפו הערבים

חבר המועצה אמיר בדראן (אנחנו העיר) תקף גם הוא את החלוקה הבלתי שוויונית בתקציב העירייה: "זאת בשנה בה הוגדרה תל אביב העיר היקרה בעולם. לכן, צריך לבחון את התקציב ביחס לשוני בין צפון העיר לבין דרומה ויפו. לא ניתן להתכחש לעובדה שיפו נפרדת מתל אביב בכל מובן. לצערי, הקו המנחה של העירייה הוא התעלמות ממה שנציגי הקהילה היפואית דורשים. ביפו, חוסר האפקטיביות בשיפור ובאיכות החיים מוביל להגברת התסכול וחוסר האמון של התושבים בעירייה. זאת, כי העירייה מסרבת להקשיב לצרכי האזרחים." עוד הוסיף בדראן: "תושבי יפו רעבים. הם אמנם זוכים בפעילויות קהילתיות ובפיתוח מסוים, אך זאת שעה שמרביתם חשופים לסכנה קיומית של ממש. אוכלוסייה שלמה המתגוררת בנכסי הנפקדים תגורש בקרוב מאוד לרחוב בהסתמך על חוק הגנת הדייר. דיור פירושו פסיפס שלם - של קהילה, של שפה, של תרבות. אין בתקציב שלפנינו פתרונות אמיתיים, ראויים או משמעותיים לדיון בבעיית הדיור ובאופן קידום פתרונה."

תום קורי

השבוע (26.12) התכנסה מועצת העיר תל אביב-יפו לישיבה החודשית שלה. בראש סדר היום עמד תקציב העירייה השנתי, אותו אישרה המועצה ברוב קולות, בהתנגדותם היחידה של שלושת חברי סיעת אנחנו העיר.

התושבים נדרסים אך ראש העיר מסתלבט

בפתח הישיבה נשאה חברת המועצה שולה קשת (אנחנו העיר) דברים, ותקפה את מדיניות העירייה בנושא התחבורה הציבורית: "עיריית תל אביב הציפה את העיר בקורקינטים והפקירה את התושבים לסכנת נפשות יומיומית. נוסף לכך, תהליך הייצור של הקורקינטים כרוך בחומרים מזהמים המאפסים את יתרונו כאלטרנטיבה תחבורתית אקולוגית לכאורה."

בסיום דברה קראה קשת לראש העיר "לבטל את סבסוד הקורקינטים בידי העירייה. הכלים הממונעים הם תחליף להליכה רגלית, לאוטובוס ולאופניים, ומחריפים את הסכנה לפגיעה ולפציעה. מדוע העירייה מעודדת אי סדר ומכשילה את הולכי הרגל?". ראש העירייה רון חולדאי הגיב בלעג לדבריה של קשת והגדירם "נאום חוצב להבות לא מקצועי". לאחר מכן הציע בביטול "להעביר את הנושא לוועדת התחבורה."

ההפרטה השקטה של החנייה בעיר

חברת המועצה מוריה שלומות (אנחנו העיר) הביעה בנאומה את התנגדותה להארכת חוזה העירייה עם החניון של מלון דן פנורמה: "בשנת 2019 העבירה העירייה את זכויות השימוש בחניון מהתאגיד העירוני לידיהם הפרטיות של בעלי המלון. זאת בטענה כי הפעלתו על ידי העיר 'לא כדאית מבחינה כלכלית'."

שלומות הוסיפה: "כבר ראינו מקרים בהם מכרה העירייה מקומות חנייה ליזמים, והם העלו את המחירים בצורה אסטרונומית. מה ימנע מזה לקרות שוב? מטריד לחשוב על רוחב התופעה הזו. אנו מזהים הפרטה שקטה של מקומות חנייה בעיר ואת העברתם לידי יזמים ואנשי עסקים. זו תופעה ראויה להקצעה, ולכן יש לעצור את חידוש החוזה."

העירייה מעמיקה את הבעיות המהותיות

לקראת ההצבעה על אישור התקציב עלתה שולה קשת לשאת דברים נוספים ותקפה את מדיניות העירייה: "סדר העדיפויות של העירייה לא משתנה, והיא מתעקשת להמשיך לנקוט מדיניות ניאור-ליברלית המפלה לרעה את תושבי העיר המוחלשים. התקציב משקף מצוקה במוסדות חינוך בעיר, אך

הסרבנים אביהר רובין, עינת גרליץ, נוע שבתאי-לויין ושחר שורץ מחזיק כלכלה הצבאי (צילום: רשת מסרבות)

הצהרתו של סרבן כיבוש שנכלא השבוע:

אפשר לקטוף את הפרחים אך לא לעצור את האביב

הישראלית לא היה דבר פשוט עבורי, כי קודם הייתי צריך להודות בכך שטעיתי כל הזמן הזה. הייתי צריך להודות בכך שכל השפע שנהניתי ממנו עד כה, נובע מגניבת האדמה של אנשים חפים מפשע ומרצח ילדים.

להפסיק להסתכל על העולם מתוך התפיסה הפריבילגית של המעמד השולט זה תהליך קשה וכואב. הציונים שוטפים לך את המוח כדי שתחשוב שישיראל נמצאת תחת סכנה קיומית, שהדרך היחידה שיהודים יכולים לחיות זה אם קיימת מדינה יהודית, והם גורמים לך לחשוב שהפלסטינים הם סוג של בני אדם נחותים וברברים, שצריך לשלוט עליהם באלימות או שאחרת הם יתמרדו וירצחו את כולנו.

אזרחים אינם רובוטים

אבל אחרי שלמדתי את העובדות, תפיסת העולם שלי השתנתה לחלוטין. בסופו של דבר הצלחתי להשתחרר מכל הדעות הקדומות הללו ולחשוף את פניהם האמיתיים של כל המתחזים האלה שהביאו אותי לפה. הם לא באמת רצו לעזור לי, הם רק רצו את הדם היהודי שלי, הם רק רצו לפתות ילד כדי לנצל אותו ולהפוך אותו למכונת הריגה.

אבל בתוך שכרות הכוח שלהם, ובתוך הקונספירציות שלהם, הציונים שכחו דבר חשוב מאוד. הם מתייחסים לאנשים כחפצים, הם רוצחים פלסטינים ושוטפים את המוח לילדים. הם חושבים שהם יכולים לתת לנו הוראות ושנאנחנו נציית כמו רובוטים. אבל אנחנו לא רובוטים, אנחנו בני אדם! כל הטנקים והנשקים הגרעיניים שלהם הם לא שווים כלום, כי הם מיותרים בהשוואה לאיום הכי גדול שלהם, האדם החושב. עכשיו העתיד נראה שחור. הם מתייחסים אליי כאויב וכבוגד מכיוון שאני נלחם למען זכויות האדם וסולידריות. ודווקא לי יש מזל, כי בניגוד למאות הפלסטינים שמוצאים להורג על ידי השלטון הציוני, אותי הם "רק" ישימו בכלא. אבל כל האלימות והדיכוי שלהם זה רק סימן של פחד וחולשה, כי הם מבינים שהיום שבו תגיע סוף סוף הדמוקרטיה, יהיה היום האחרון שלהם. זאת הסיבה שהם ירדפו אחרי כל אחד ואחת מאיתנו. אז בימים הקשים האלה אנחנו צריכים לזכור את המילים של פבלו נרודה: "הם יוכלו לחתוך את כל הפרחים, אבל הם לא יוכלו לעצור את האביב".

השבוע (28.12) אמור היה ד', המסרב לשרת בצבא הכיבוש, להיכנס לתקופת מאסר בכלא הצבאי. יום לפני כליאתו, קיבל ד' מועד להתייצבות בפני ועדת מצפון, ועל כן טרם נכלא. ד' מצטוץ לארבעת הסרבנים - שחר שורץ, אביהר רובין, עינת גרליץ ונוע שבתאי-לויין, שעונשם עד כה: 110, 95, 87 ו-65 ימי מחבוש, בהתאמה. את הדברים שלהלן כתב ד' לקראת סירובו, והם מובאים כלשונם ובלא עריכה:

אכנס לכלא כי אני מסרב לשרת בצבא הישראלי. יש אנשים שיגירו שאני בוגד. האמת שמאז שעברתי לגור במדינה הזאת כנער, קיבלתי כל כך הרבה. יש כאלה שיגירו, שעכשיו שהגיע תורי לתת משהו בחזרה, ושכמה שאני עושה אני דוקר אותם בגב. אבל זה לא כזה פשוט, ואם יש לכם דקה, אספר לכם למה.

נבוא למדינת העם היהודי - ודכאו עם אחר

כמו במקרה של הרבה יהודים שהיגרו למדינה שבין הים לירדן, לא היו לי חיים פשוטים במולדת שלי. גדלתי עם משפחה מסובכת, במדינה מסובכת, ותמיד חלמתי על דרכים לברוח מאותה מציאות. לכן, כאשר הסוכנות היהודית פנתה אליי בחיובים וכיסים מלאים, לא היססתי ללכת אחריהם. הם שמו אותי בפנימייה בקיבוץ, ושם הצטרפתי למלא נערים, שכמוני, הגיעו לפה מכל העולם בלי משפחותיהם. בחיים המושלמים לכאורה בקיבוץ, לימדו אותנו עברית וחינו אותנו בנרטיב ובערכים הציוניים. בשנים האלה חייתי בבועה שבה אף פעם לא פגשתי פלסטיני, והמורים אף פעם לא דיברו על מה שבאמת קרה ב-1948 או על כל מה שקורה סביבנו גם היום. הלוואי הייתי יודע אז שלמעשה הם "חינכו" אותי להיות בור ואדיש, ולשנוא את האחר.

אבל אחרי שעברתי לגור בירושלים, לא לקח זמן רב עד שהאשליה שבה חייתי התפרקה לגמרי. כי למרות כל המאמצים של הישראלים להסתיר את המציאות, זה בלתי אפשרי להתעלם ממאות אלפי הפלסטינים שחיים תחת דיכוי בעיר הזאת, או להחביא את חומת האפרטהייד שהייתי רואה כל יום.

ככל שתאריך הגיוס התקרב, התגברו הקולות בראשי שאמרו לי שמהו לא בסדר. אבל להבחין בצביעות החברה

הול (משמאל), מבצע את השיר "גוסט טאון" בהופעה של "הספשלז" בפסטיבל גלאסטונברי, 2009 (צילום מסך)

מובטחות להם משרה ומשכורת עתק הודות למעמדם ולקשריהם, בעוד שעתידיהם של ילדים ממשפחות רגילות כלל לא מובטח. השיר "קונקריט ג'אנגל" מתאר את אוירת האלימות, ובפרט האלימות הגזענית, ששררה באותה תקופה בערי אנגליה. השיר מפנה אצבע מאשימה כלפי הממשלה הבריטית השמרנית.

"רצינו להדהד את העלמות העובדים"

אחד משיריה המוכרים ביותר של הלהקה, "גוסט טאון", עוסק בהזנחה ובהתפוררות פרברי הפועלים בבריטניה, באבטלה ההמונית בקרב הצעירים ובתחושת חוסר התקווה שלהם תחת שלטון תאצ'ר. הול סיפר כי השיר ייצג את המציאות שזיהו חברי הלהקה בקובנטרי ובמהלך מסעותיהם ברחבי אנגליה: "כאשר טיילנו בצפון ראינו כי מפעלים רבים נסגרו, וכי כל העובדים בהם הפכו מובטלים. הצלחנו להדהד זאת ב'גוסט טאון' וצברנו קהל שהאזין לשיר ונחשף לסוגיות. במונחים שלנו, השיר הגיע לרמת השמעות חריגה. רצו להעניק לנו תקליט זהב עבורו, אבל זה נשמע לי נורא. מדוע אנחנו זקוקים לפרס הזה? זה הרגיש כמו הרגע המושלם להפסיק את 'הספשלז'".

הול ושני חברי הלהקה נוספים (נוויל סטייפל ולינבאל גולדינג) עזבו את "הספשלז" זמן קצר לאחר הצלחת "גוסט טאון". השלושה הקימו להקה חדשה תחת השם "פאן בוי ת'רי", וב-2008 שבו ואיחדו את "הספשלז". ב-2019 הוציאה הלהקה את אלבומה הראשון מאז 2001 "אנקור", שעסק גם הוא בביקורת חברתית, בין היתר בפיקוח על נשק וגזענות. ב-2021 הוציאה הלהקה את אלבומה האחרון: אסופת שירי מחאה מהשנים 1924-2012. היה זה האלבום האחרון בו השתתף הול בטרם מותו.

"הספשלז" תמיד סימלו מחאה, אמר הול בראיון לקראת צאת האלבום. הוא הוסיף: "כיום אנו מוחים יותר בישיבה על הכורסא, אך אנחנו עדיין מוחים. אנחנו עדיין מזהים חוסר צדק ומרגישים חובה להגיב. זו תחושה נהדרת להרגיש שהעולם משתקף במוסיקה שאתה יוצר".

"הספשלז" חגגו את המפגש בין התרבות הבריטית לתרבות הקריבית, כתב בשבוע שעבר בילי בראג, זמר הפולק רוק ופעיל שמאל בריטי. בראג הוסיף: "החזות והנוכחות הבימתית של הול גילמו את השאיפה לאתגר ולהתעמת עם הזהות הבריטית הקולקטיבית של שנות השבעים".

אדם אלי

היה סמל למחאה, למאבק ולקירוב בין תרבויות

טרי הול, זמר מחאה וסולן להקת "הספשלז"

בשבוע שעבר (18.12) הלך לעולמו בגיל 63 טרי הול, סולן להקת הסקא הבריטית "הספשלז". הול נולד ב-1959 בעיר קובנטרי להורים שעבדו בתעשיית הרכב. הוא נשר מהלימודים לפני גיל 15 ועבד בעבודות מזדמנות שונות כדי לתמוך כלכלית במשפחתו. ב-1977 הצטרף ללהקה "קובנטרי אוטומטיקס", אשר זמן קצר לאחר מכן שינתה את שמה ל"הספשלז".

הול עזב את "הספשלז" ב-1981 וחבר להרכבים ולשיתופי פעולה מוסיקליים רבים. ב-2008 שב והתאחד עם מרבית חברי הלהקה המקורית, והפיק עמם שירים חדשים. על פי פרסום מטעם הלהקה, הול נפטר לאחר מאבק ב"מחלה קצרה". הוא הותיר אחריו אישה ושלושה ילדים.

בראיונות עמו לאורך השנים, הרבה הול לספר על ילדותו כבן למשפחה ממעמד הפועלים. הוא נהג לתאר כיצד החל לפתח תודעה פוליטית ואנטי גזענית כבר בימי נעוריו, זאת על רקע המצב הפוליטי באנגליה של שנות השבעים: "כשהייתי בגיל ההתבגרות גיליתי שמועדוני העובדים ערכו סלקציה, והתירו רק ללבנים להיכנס אליהם. זה זעזע אותי - לא יכולתי להבין את זה. זה היה העשור הגזעני ביותר בתולדות המדינה. לבית הספר שלי הגיע זרם של תלמידים אוגנדים שגורשו ממולדתם בידי אידי אמן, והם התמודדו עם גזענות על בסיס יומיומי. זה פקח את עיני, אך הדברים לא השתנו. כאשר אתה נתקל באי צדק, כל מה שאתה יכול לעשות זה לחשוב: מה אני יכול לעשות כדי לעזור? מה אני יכול להגיד לגבי חוסר הצדק שמול עיני? כיצד אני יכול לעורר מודעות?".

"פוליטיקה ומוסיקה הולכות יד ביד"

"הספשלז" נודעו בעמדתם האנטי-גזענית ובביקורת שמתחו על ממשלת הצנע הימנית-שמרנית של מרגרט תאצ'ר. הלהקה הייתה סמל לשבירת מחסומים בין שחורים ללבנים הן מבחינת הרכב חבריה, והן מבחינת סגנונה המוסיקלי, ששילב בין ז'אנרים קריביים כגון סקא, רוקסטדי ורגאי, לבין ז'אנרים מערביים כגון פאנק והגל החדש. התמהיל המקורי נודע לימים כ"טו-טון", ונקרא כך על שם חברת התקליטים העצמאית שייסד אחד מחברי "הספשלז" ג'רי דאמרו. במסגרתה, הוציאה הלהקה את שני אלבומיה הראשונים, בין היתר כהצהרת סירוב להיכנע לתכתיבים המסחריים של חברות התקליטים הגדולות.

הול סבר כי המסר והחזון האנטי גזעני של "הספשלז" התבטא בכל הערוצים בהם פעלה הלהקה: "פוליטיקה ומוסיקה תמיד הלכו יד ביד במקרה שלנו, ובמיוחד באלבום הבכורה ב-79'. גם אם לא יכולנו לשנות דברים בפועל, הרגשנו שאנחנו מעוררים מודעות באמצעות המוסיקה. הקלטנו אלבומים שעסקו בגזענות, בפשיזם ובכריאות הנפש. הסיבה שרציתי להיות בלהקה מגיל צעיר לא הייתה למכור אלבומים או להתפרסם. הרגשתי שמוסיקה היא הדבר היחיד שמאפשר לי לבטא את עצמי בכנות".

לשירים שהקליטה הלהקה מסרים אנטי שמרניים, והם מותחים ביקורת חברתית ופוליטית: השיר "טו מאץ' טו יאנג" הוחרם למשך תקופה על ידי בי.בי.סי. כי עודד שימוש באמצעי מניעה. השיר "ראט רייס" מתח ביקורת על בניהם של בעלי ההון הלומודים בבתי הספר היוקרתיים. אלה יודעים כי

צוקרמן וצימרמן מתחזקים את צבינה של יהדות גרמניה טרם השואה. הם מתארים קהילה של יהודים פתוחים ומכילים, אשר ניסו להיטמע בחברה הגרמנית וקראו לעצמם "בני דת-משה". הנרטיב הציוני מרבה להציג את השמדתם כעונש על "חטא ההתבוללות" שלהם, וכתוצאה של כישלונם להשתלב בחברה האירופית. בניגוד לכך, מבקשים צוקרמן וצימרמן דווקא ללמוד מהמסורת ומהתרבות היהודית-גרמנית של תחילת המאה ה-20. בשם הקוסמופוליטיות של יוצאי גרמניה, הם קוראים לקבלת פליטים בישראל ומוחים על ההגמוניה השמרנית והאורתודוקסית בהנהגת הקהילה היהודית בגרמניה כיום.

החוקרים מזהים דמיון בין גלי המיליטריזם ששטפו את גרמניה בזמן מלחמות העולם לבין המיליטריזם הישראלי. לקחי השואה, כך נראה, שינו את הגרמנים לפציפיסטים מחד גיסא, ואת הישראלים לכובשים במסווה של מתגוננים מאידך גיסא. אך השניים מבהירים כי אין צורך בהשוואה לאשוויץ כדי להזדעזע מהמחסומים בשטחים הכבושים. לדעתם, כל הצדדים בסכסוך, כולל הפלסטינים, עושים בשואה שימוש ציני לצרכיהם הפוליטיים. ישראל הממוסדת, למשל, מנסה להעביר את התיג "עמלק" מהגרמנים לפלסטינים, תופעה שמופעה הקיצוניים אף תולים את האשמה לשואה בפלסטינים. בהקשר זה מזכירים החוקרים את התבטאויותיו חסרות השחר של בנימין נתניהו, שבדה מדמיונו עלילה פסאודו-היסטורית לפיה המופתי הפלסטיני הוא ששתל במוחו של אדולף היטלר את רעיון השמדת היהודים.

הנהגה יהודית מול קהילה יהודית

הספר כולל דיונים מסקרנים גם בנושאי ספורט, באירועי מאי '68, ואף במלחמה באוקראינה. ובכל זאת, קיימת בו נקודת תורפה עיקרית. לאורך הספר, כולו, מזהים צוקרמן וצימרמן שוב ושוב בין הנהגת יהודי גרמניה ליהודי גרמניה עצמם. למעלה ממחצית מהיהודים המתגוררים בגרמניה כלל אינם חברים בקהילה הדתית הרשמית. רובם כלל אינם מעורבים בחיים היהודיים ואינם מקיימים אורח חיים דתי. בשנים האחרונות, בהשפעת יהודים מזרח-גרמנים ומהגרים ישראלים, צמח בגרמניה דור חדש ושמאלי של יהודים. ביניהם ניתן למצוא יוצרים בולטים בתחומי הספרות והתיאטרון, כמו גם חברים בארגונים המותחים ביקורת על הנהגת הקהילה השמרנית. לכן, התיאור המכליל והשלילי בספר של יהודי גרמניה כקהילה המושעבדת לישראל ולממסד האורתודוקסי חוטא למציאות. הוא גם מחמיץ את הביקורת השמאלית שמוותחים אינטלקטואלים יהודים החיים בגרמניה, כגון מקס צ'ולק ותומר דרייפוס, על הפער המעמיק בין ההנהגה לחברי הקהילה.

פרקי הספר ברובם אינם מסתיימים בהכרעה, בין השאר כי אינם מגדירים די הצורך את המושגים שבשימוש כמו "הטרונורמה" או "אותנטיות". אך בעיני עמימות זו היא דווקא אחד מיתרונות הספר, כי היא מותירה אותו נגיש ומעניין. הוא חושף בפני הישראלים את הלך הבעייתי בלשון המעטה, לפיו גרמניה בת זמננו "לוקחת מהשואה". גרמניה תומכת, בשם זיכרון השואה, במאמצים האלימים ביותר של ממשלות ישראל. כדי להוסיף חטא על פשע, היא חוברת להנהגה היהודית ואפילו לאגפים מסוימים בשמאל-לכאורה, ומשתמשת תכופות באמתלת האנטישמיות כדי להצר את צעדיהם של מוסלמים, מהגרים ופלסטינים.

גולי דולב-השילוני

ההלוכה לציון יום הנכבה בברלין, 17 במאי 2022
(צילום: סמיון - רשת הסולידריות עם האסירים הפלסטינים)

ספר חדש מאת משה צוקרמן ומשה צימרמן

חושבים על גרמניה, אחרת

"חושבים גרמניה: דיאלוג ישראלי" הוא ספר חדש מאת ההיסטוריונים משה צוקרמן ומשה צימרמן (הוצאת רסלינג, 2022, 260 עמודים), המומלץ בחום לכל המתעניין בשילוש הלא-קדוש: גרמניה, ישראל ופלסטין. המחברים הם חוקרים שמאליים ותיקים של יחסי גרמניה-ישראל. אך למרות רקעם האקדמי, פרי עטם החדש אינו נקרא כמחקר יבש, אלא כשיחה. תוכן הספר מאגד תכתובות מייל בין החוקרים, וכך חושף את הקורא באופן ראשוני ובלתי אמצעי לעבודת המחקר ההיסטורית המשותפת שלהם.

הספר פרובוקטיבי וביקורתי. לראייה - שני החוקרים מתדיינים בו ארוכות בנושא שהם מלהזכיר הן בישראל הן בגרמניה: הקשר ההיסטורי בין השואה היהודית לנכבה הפלסטינית. השניים מסכימים כי הקמת מדינת ישראל זורזה כתוצאה מהשואה, וכי הובילה לאסונם של הפלסטינים. עם זאת, נזהרים החוקרים ומתעכבים על הדקויות באבחנה מושקטת זו: האם הציונות הייתה מנצחת אלמלא התרחשה השואה, או שמא האנטישמיות לבדה הייתה מספיקה כדי להוביל להקמת מדינת ישראל? מדוע מסרבים המוסדות הגרמניים להעניק ביטוי למצביעים על האלימות שמפעילה ישראל כלפי העם הפלסטיני? מה הקשר בין שינוי היחס הישראלי לגרמניה לבין אפרטהייד ומלחמה?

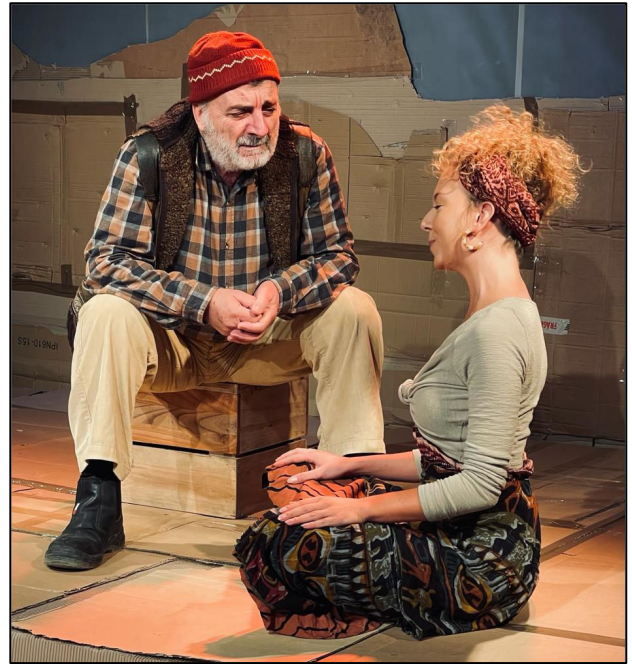
גרמניה, ישראל ופלסטין: מיליטריזם וזיכרון

שני החוקרים חלוקים ביחס לציונות: צוקרמן הניאו-מרקסיסטי מתנער ממנה, בעוד צימרמן הליברל (ספג בעבר תביעה על השוואתו בין "התהליכים" המתחוללים בישראל לבין אלה שקרו בגרמניה בשנות ה-30) מבקש להיאחז, בקושי רב, בפרשנות שמאלית-ציונית. המחלוקת בין השניים זעירות, ומתגלות בעיקר בשולי דיון שקיימו בנושא "מיליטריזם וזיכרון". בדיוק ברגע כזה מתגלה מבנהו הייחודי של הספר כמוצלח, והדיאלוג בו כפורה ביותר.

"בימיו של אברהם עוז מצביע בעדינות על הדמיון שבין האפרטהייד הדרום אפריקאי לדיכוי המיעוטים בישראל. הוא אינו מתפתה להטיף, ולא מנסה להבליט יתר על המידה את הממד הפוליטי של המחזה. ברגישות רבה, בפרטי פרטים ובניואנסים, מאפשר עוז לדמויות לבטא מצוקות אישיות, וכך מניח למחזה המתוחכם לשאול בין השאר גם שאלות רחבות על אפרטהייד. עוז מצליח לחולל אינטימיות נדירה בין במה לקהל, ומסייע לסוהיל חדאד להוכיח שהוא אחד מאותם שחקנים נדירים המסוגלים להציג תהליכים מנטליים רציפים, להבדיל מסדרת סימולציות של רגשות כלליים".

"הצפייה במחזה 'שיר עמק' היא חוויה מטלטלת ומרגשת. שני השחקנים - חדאד וסמעאן - מובילים את הסיפור ביד אמץ. הם מגלמים דמויות אמינות ונוגעות ללב, שכל אחת מהן מוצאת דרך ללב הצופים. הסיפור אינו מוגבל לגבולות דרום אפריקה שאחרי המהפכה הפוליטית של שנות התשעים. הוא מעלה בעצם שאלות אנושיות אוניברסליות שמתאימות גם לישראל של 2022. כאן, במקום בו שחרור העם הפלסטיני ממשטר הגזענות הממוסדת נראה רחוק מאי פעם, נודעת להצגה רלוונטיות רבה", הוסיף ד"ר אסף אדיב.

יוסי אבו

מאשה סמעאן וסוהיל חדאד בהצגה "שיר העמק" (צילום: תיאטרון אלפא)

יצירתו של המחזאי הדרא"פ את'ול פוגארד

הצגות בכורה של "שיר עמק" בת"א

הצגות הבכורה של הגרסה הישראלית למחזה "שיר עמק", מאת גדול מחזאי דרום אפריקה את'ול פוגארד, נערכו החודש (16 ו-17 בדצמבר) בתיאטרון אלפא (רחוב בית אלפא 13, תל-אביב). מדובר במחזה הראשון שכתב פוגארד לאחר נפילת שלטון האפרטהייד. הוא מציג מפגש מרתק בין צעירה המנסה לפרוץ דרך, לבין סבה המזדקן שאינו מצליח להשתחרר מכבלי העבר. בתווך ניצב המחבר, המנסה להתמודד עם השאלות והאתגרים בדרום אפריקה החדשה.

את הגרסה הישראלית למחזה ביים אברהם עוז, והיא מוצגת הן בעברית (בתרגומה של טל יצחקי) הן בערבית (בתרגומו של עדנאן טראבשה) בהשתתפות השחקנים סוהיל חדאד ומאשה סמעאן.

לדברי חוקר התיאטרון ומתרגם הדרמה ד"ר עמרי סמית

תערוכה חדשה במרכז

מוסאוא: נודדים בחיפה

אירוע הפתיחה לתערוכה החדשה המוצגת במרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל התקיימה בשבוע שעבר (23.12) בחיפה.

התערוכה תחת הכותרת "נודדים בחיפה" מציגה את נופיה ואנשיה של חיפה ממגוון זוויות ובמגוון אופנים. התערוכה בהשתתפות האמנים סלבה איליב, לודה ברנשטיין, טטיאנה בלוקונקו, אלכסנדרה איליב, ולטינה סטולבון ודרה איליב. התערוכה ממוקמת במרכז מוסאוא, רחוב סנט לוקס 5, ואדי ניסנאס, ופתוחה לקהל הרחב מדי יום בין השעות 10:00 - 18:00. הכניסה חופשית.

בְּרָחוֹב נֶס לְגוּיִים

בְּרָחוֹב נֶס לְגוּיִים בְּיָפוֹ
לֹא כָּל גּוֹי זֹכֶה לְנֶס,
בְּרָחוֹב נֶס לְגוּיִים בְּיָפוֹ
שׁוֹק עֲבָדִים מְצִיעַ שְׁנַיִם רַבּוֹת
לְעִבּוּדָה לֹא מְחָר –
גֶּרֶם פְּתָפִים מְשַׁכֵּם
נִתַּח שְׁרִירִים מַעֲזָה
בְּשֶׁר זְרוּעוֹת מְגֹאֲבֵלָהּ.

הַיּוֹם שִׁכַּתִּי לְשׁוֹק הָעֲבָדִים בְּרָחוֹב נֶס לְגוּיִים
מְצִאתִי דוֹכָנִים גְּדוֹשִׁים
בְּבֶשֶׂר טָרִי תַחְלִיף לְבֶשֶׂר פֶּלֶשְׁתִּינָאִי.
שֵׁם מְמַשִּׁיכִים לְמַפּוֹר בְּזִיל הַזּוֹל
לְעִבּוּדָה לֹא מְחָר
גֶּרֶם פְּתָפִים מְאֻקְרָאִינָה
נִתַּח שְׁרִירִים מַעֲזָה
וּבְשֶׁר זְרוּעוֹת מְגִידוֹת טְרִיּוֹת מְסוֹדֵן
שֶׁכֶּכֶר לְמַד לָנוּס עַל נֶפֶשׁוֹ
פֶּשֶׁהוּא מְרִיחַ סוֹחֲרֵי אָדָם
מְלֹוִים בְּשׁוֹטְרֵי מִשְׁטֶרֶת הַהֲגִירָה
מְשׁוֹטְטִים בְּרָחוֹב שְׁאִין בּוֹ נֶס לְגוּיִים,
בְּרָחוֹב חוֹטְבֵי עֵצִים וְשׁוֹאֲבֵי מַיִם
בְּרָחוֹב שְׁאִין בּוֹ נֶס
וַיֵּשׁ בּוֹ גּוֹיִים לָרֹב לְמִכְיָרָה
הַמְצֻטְפִּים תַּחַת דִּגְלֵי חֶרֶפֶת יִשְׂרָאֵל הַמְתַּכְעָרֶת.

איתן קלינסקי

החל המאבק בממשלת הכהניזם

חד"ש סטודנטים ת"א

הסטודנטים הפלסטינים באוניברסיטאות
הישראליות: משימות ואתגרים, דיון
בהשתתפות ח"כ לשעבר ד"ר יוסף ג'בארין
והמזכיר הכללי של תנועת בנק"י שאדי נסאר
רביעי, 28.12, בשעה 18:30
אוניברסיטת תל אביב, חדר 121 בבניין מקסיקו

"פוגשות את המסרבות!"

אירוע היכרות עם רשת מסרבות

שישי, 30.12, בשעה 13:00
בית של סולידריות, דרך יפו 9, קומה 1, תל-אביב

חד"ש סניף תל-אביב

אסיפה שנתית

בהשתתפות ח"כ יוסף עטאונה

שלישי, 3.1.2023, בשעה 19:30
אולם הגדה השמאלית, אחד העם 70

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת הסרט

"מתחת לשמש השטן"/מוריס פיאלה

זוכה פרס דקל הזהב לשנת 1987

בהנחיית עידו פרישוף

צרפת, 1987, 98 דקות (צרפתית; עם כתוביות באנגלית)
מוצ"ש, 31.12, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

מרכז אדוה מתריע על עזיבת מורים רבים בשל השכר
הנמוך, אירועים לזכר 36 פועלי הבניין שנהרגו השנה
בתאונות עבודה בתל-אביב ובגליל, 200 מרצים
לעבודה סוציאלית הביעו התנגדות לפסקת ההתגברות,
נשיא צ'ילה הודיע על פתיחת שגרירות בפלסטין: 'זה
עם שתחת כיבוש בלתי חוקי ועוד...'

zoha.org.il

יחד מול ממשלת הפירוד

מחאה בכנסת בהשבעת הממשלה

חמישי | 10:30 | 29.12

ביום חמישי השבוע (29.12), במקביל להשבעת הממשלה
בשעה 10:30, תתקיים מול משכן הכנסת הפגנה תחת
הכותרת: "יחד מול ממשלת הפירוד". בהפגנה ישתתפו
עשרות ארגוני שמאל וארגוני חברה אזרחית דמוקרטיים.
מארגני ההפגנה מסרו: "יחד - ערכיות ויהודיות, דתיים
וחילונים, סטרייטיות ולהט"בים, נשים וגברים, נמחה בזמן
השבעת הממשלה מול הגזענים, המפלים, המדירים ומכני
הרשימות השחורות. נפגין מול אלה הרוצים להנציח את
השליטה בעם אחר ומול מפרקי מערכות המשפט, הצבא,
המשטרה והחינוך".

עוד נמסר: "יחד אנחנו כוח - נפגין יחד מול ממשלת
הפירוד למען מדינת חוק דמוקרטית של שוויון ושלוש, שיש
בה מקום לכל אחד ואחת מאיתנו!". שיירת מחאה תצא
מלטרון לירושלים בשעה 09:00. הרשמה להסעות זמינה
בעמוד הפייסבוק של ההפגנה.

בין הארגונים המשתתפים במחאה: האגודה לזכויות
האזרח, מחזקים, מחסום ווטש, מסתכלים לכיבוש בעיניים,
מרכז אדוה, סיכוי-אופוק, שלום עכשיו, תג מאיר, תנועת
הדגלים השחורים, המוקד לפליטים ולמהגרים, יוזמות
אברהם, האגודה למען הלהט"ב, קריים מיניסטר, המרכז
הרפורמי לדת ולמדינה, זזים, ישראלים ופלסטינים למען
השלוש ועוד.

לגרטי כהן

הקומוניסטית הפעילה והמסורה

מיטב האיחולים במלאות לך 90 שנה

מחוז ת"א-יפו של מק"י

תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנדי")

מברכת את החברה היקרה

גרטי כהן

בהגיעה לגיל 90

ומאחלת לה בריאות ואושר

ח"ד 26205, ח"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il